

Περίληψη της εισήγησης

του Κώστα Σημίτη

Το κύριο ερώτημα σήμερα είναι τι κάνουμε για να ξεπεράσουμε την κρίση. Η συνοπτική απάντησή μου είναι ότι το ΠΑΣΟΚ χρειάζεται ένα νέο πρόσωπο.

Οι δυσκολίες μας πηγάζουν πρώτα απ' όλα από την αδυναμία μας να παράγουμε ιδεολογία και να προσαρμόσουμε τις επιδιώξεις μας στις εξελίξεις της ελληνικής κοινωνίας. Τα κεντρικά θέματα των θέσεών μας όπως διαμορφώθηκαν με τις εμπειρίες μέχρι το 1974 είναι πολλές φορές ξεπερασμένα. Το ΠΑΣΟΚ πρέπει να επανεξετάσει τους ιδεολογικούς του προσανατολισμούς και να προσδιορίσει το πρόγραμμά του για την επόμενη τετραετία.

Οι δυσκολίες μας πηγάζουν επίσης από το ύφος με το οποίο ασκούμε εξουσία. Ο τρόπος επικοινωνίας του Κινήματος και της κυβέρνησης με τους πολίτες, τα πρότυπα που καθιερώνει δημιουργούν την εντύπωση ότι η στάση μας χαρακτηρίζεται από ατεκμηρίωτους ισχυρισμούς, υπερβολές, αυταρχισμό και έλλειψη πολιτικής ευαισθησίας. Χρειάζεται άλλο ύφος. Το Κίνημα και η κυβέρνηση πρέπει να επιδιώκουν πληροφόρηση, διαφάνεια και διάλογο.

Το ΠΑΣΟΚ ακολουθώντας το παράδειγμα της παραδοσιακής αριστεράς έχει υπερκτιμήσει την προσφυγή στα συμφέροντα του κόμματος, για τη δικαιολόγηση κάθε πράξης. Η πειστικότητα ενός κόμματος όσο και το ηθικό ανάστημα των εκπροσώπων του δεν μπορούν να στηρίζονται στη θεοποίηση των κομματικών συμφερόντων. Το ήθος των υπευθύνων είναι συνάρτηση των κανόνων της ατομικής και κοινωνικής ηθικής που εφαρμόζουν.

Η μέχρι σήμερα πολιτική μας στάση έχει έντονο τον χαρακτήρα του λαϊνισμού. Με λαϊνισμό εννοώ μία πολιτική πρακτική που εστιάζεται στην ικανοποίηση αμέσων αιτημάτων χωρίς να ακολουθηθεί μία μακρόχρονη προοπτική εκσυγχρονισμού. Ο λαϊνισμός οδηγεί σε μία πολιτική που δεν εκπαιδεύει, δεν καθοδηγεί, αλλά

ακολουθεί το αίσθημα που θεωρεί κοινό, διαχωρίζει την κοινωνία σε εχθρούς και φίλους, ταυτίζει συνειδητά ανόμοια για να συσπειρώνει συγκαλύπτοντας πραγματικές αντιθέσεις και προβλήματα. Το νέο πρόσωπο του ΠΑΣΟΚ προϋποθέτει να ξεπεράσουμε το λαϊκισμό.

Η κυβερνητική λειτουργία έχει δημιουργήσει στην κοινή γνώμη την εντύπωση ότι δεν υπάρχει σύμπνοια. Χρειάζεται μία κυβέρνηση, η οποία διακρίνεται από αποφασιστικότητα, συλλογική λειτουργία των κυβερνητικών οργάνων και πρόγραμμα.

Μία νέα δυναμική θα προκύψει με τη σημαντική βελτίωση της εσωκομματικής λειτουργίας. Οι αποφάσεις πρέπει να παίρνονται από τα όργανα με ανοιχτό διάλογο και με συλλογικές λειτουργίες, οι παράλληλοι μηχανισμοί λήψης αποφάσεων και ελέγχου να καταργηθούν, οι καταστατικοί κανόνες να εφαρμοσθούν και να υπάρξει μία αδιάκοπη επαφή με τα μέλη του Κινήματος.

Η συσπείρωση και η ενότητα δεν διατάσσονται. Προέρχονται από διαδικασίες πληροφόρησης και σύνθεσης των διαφορετικών απόψεων. Είναι για τούτο λανθασμένη η άποψη που στο όνομα της ενότητας θέλει να απαγορεύσει τον ανοιχτό διάλογο και τη δημοσιοποίηση διαφορετικών απόψεων.

Το ΠΑΣΟΚ χρειάζεται νέα πρόσωπα σε όλα τα επίπεδα για να προσφέρουν νέες εμπειρίες, νέες γνώσεις για ν' αυξήσει σημαντικά τις δυνατότητες και ικανότητές του.

Στις επόμενες επιλογές προσώπων θα πρέπει να ισχύσουν κριτήρια που θα εξασφαλίσουν την ανανέωση όλων των οργάνων του Κινήματος.

Χρειάζονται πολιτικές πρωτοβουλίες. Η απλή αναλογική μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στη δημιουργία πολιτικών συσχετισμών που θα επιτρέψουν την ευρύτερη συναίνεση για να προωθηθούν οι αναγκαίες αλλαγές για εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη.

Χρειάζεται επίσης στα πλαίσια της προσπάθειας αναστροφής του πολιτικού κλίματος μία διαφορετική αντιμετώπιση των τηλεοπτικών εκπομπών και ειδήσεων.

Η αρνητική σημερινή πορεία είναι ανατρέψιμη. Το ΠΑΣΟΚ διατηρεί ακόμη την εκπροσώπηση ενός κοινωνικού και πολιτικού χώρου που αποτελεί το πιο ζωντανό τμήμα της ελληνικής κοινωνίας.

Διερωτώμαι όμως αν είμαστε όλοι σύμφωνοι στις αναγκαίες κατευθυντήριες γραμμές. Εδώ και μήνες το πολιτικό κλίμα όλο και χειροτερεύει. Η κοινή γνώμη έχει αρχίσει να συνδέει το ΠΑΣΟΚ με κρίση και έλλειψη καθοδηγητικής ικανότητας. Το κύρος των θεσμών είναι χαμηλό. Το ΠΑΣΟΚ έχει αντιμέτωπό του την κοινωνία. Η απραξία βαθαίνει την κρίση και η απήχηση μας συνεχώς μειώνεται. Αιτία των εξελίξεων είναι κυρίως η εγκατάλειψη της προσπάθειας να ακολουθηθεί μία μακρόπνοη πολιτική εκσυγχρονισμού. Κυριαρχούν αντίθετα ο λαϊκισμός και οι ευκαιριακοί χειρισμοί. Χρειάζεται μία αλλαγή ύφους και πολιτικής.

Οι προτάσεις του Ε.Γ. παραμένουν γενικές.

Η έξοδος από την κρίση θα εξαρτηθεί γι' αυτό από τη συγκεκριμενοποίηση και εφαρμογή τους.